

Šimen Ptičar.

Spisal *Borisov.*

emljo je obsevalo pomladansko solnce. Svečan mir je bil razlit po vsi prirodi, in najmanjši šum ni motil jutranje tišine.

V takem času je stopil iz svoje napol podrte kočje vaški siromak Šimen. Ljudje so mu nadelj poleg imena, ki ga je dobil pri krstu, še pridevek — Ptičar. Imeli so ga namreč na sumu, da vzame časih na skrivnem puško in zalezuje skrivno po gozdih ptičke . . .

Koliko je bilo resnice na tem, ne vem; le to je gotovo, da je imel Šimen puško, ki jo je pa najskrbneje skrival, da bi je ne dobili grajski čuvaji.

Tako lepo je sijalo tisto jutro pomladansko solnce, in tiho veselje je bilo razlito po vsi božji prirodi. Šimna pa se je polastila žalost in mu pomračila čelo . . .

Nekaj časa stoji na pragu in premišlja, kaj naj stori. Začutil je silen glad, a imel ni niti skorjice kruha več.

„K ljudem? Dokler bom mogel še kaj delati, že ne! Zmerjali bi me lahko z lenuhom . . .“

Tako si je mislil, in obraz se mu je nabral še v resnejše gube.

Kmalu pa je izginil Šimen v vežo in vzel iz skritega kota kratko puško. Skrbno jo je skril pod suknjo, zaprl vežna vrata in odšel za hišo naravnost proti gozdu.

Šimen je bil siromak, odkar se je zavedal svojega življenja. Oče mu ni mogel ostaviti ničesar, ker je bil sam siromak. Delal je v gradu in prislužil komaj toliko, da je preskrboval svojo majhno družino.

Šimen je bil njegov edinec. Ko je bil mlad in močan, je služil pri imovitih kmetih za hlapca. A prišla je starost in izpremenila marsikaj na njem. Postal je bolehen, in tudi vid mu je začel pešati. Slednjič je res oslepil na desno oko.

Pričeli so se zanj hudi časi. Ko je bilo na polju kaj dela, je že še prislužil za najpotrebnejše stvari, a pozimi je dobil komaj za sol.

Premišljal je časih v svoji koči, kaj naj stori, da si opomore. Prišla mu je v glavo misel: „Kaj, ko bi začel streljati divjačino po gozdih. Saj je dovolj, še postreljati je ne morejo, dasiravno dela časih tako škodo.“

Spomnil se je v tistem hipu na dobro jazbečovo meso, ki ga je nekoč jedel pri sosedu.

In Šimen je sklenil, da začne tudi on kaj takega. „Vran je tako preveč,“ si je mislil. „Pozimi, ko ni drugega, bodo tudi te dobre.“ —

V bližini vasi je živel kmet, ki je imel staro puško. K tistemu je šel Šimen nekega dne in toliko časa hodil okrog hleva, pokašljeval, kadar je kaj govoril z gospodarjem, da ga je ta slednjič vprašal, kaj bi rad. Šimen mu je po mnogih ovinkih razodel slednjič svojo željo.

Izprva se mu je kmetič smejal, češ, da ne bo on kriv njegove nesreče; a Šimen ga je toliko časa nadlegoval, da je dobil puško. Seveda je zanj moral delati nekaj tednov.

Šimen je dobil torej puško in hodil na lov. Poleti je sicer šel rajši delat, a pozimi je mnogokrat razpodil jato vran. Časih je zadel katero, toda le redki so bili taki slučaji.

Tudi danes se je plazil dolgo časa po skritih goščavah, gledal po vranah in pazil, da ga ne dobi kak čuvaj ob prepovedanem poslu.

Krah, krah, krah! — —

Močna jata vran ga pozdravi z bližnjih smrek. Šimen se nasmeje, pokima z glavo in pogleda okrog. Nikjer ni bilo videti žive duše.

Brž napne petelina in ustrelj. Pok je odmeval po hosti, vrane so hripavo zakričale in odletele dalje. Šimen je hitel pod smreke gledat, če je kaj zadel. Toda na tleh ni mogel najti ničesar. Ustrelil je zaman.

Že hoče iti naprej po gozdu, a v hipu ga nekdo prime za ramo in zakriči nanj: „Kaj delaš tu s puško, stavec! Takoj greš z menoj!“

Šimnu pade samega strahu puška izpod suknje, ko zagleda pred seboj grajskega čuvaja. Jecljaje se začne siromak opravičevati: „Gospod, nisem nič naredil. Mislil sem ... pa so šle ... vse so od-odletele. Pustite me, dam puško, vse vam dam!“ — —

„To ti vzamem,“ zakriči čuvaj. „In z menoj greš v grad, pa takoj!“

Pomagal ni nikak izgovor. Šimen je moral s sirovim čuvajem v grad. Šel je pred njim kakor hudodelnik pred orožnikom. Na Šimnovo čelo pa je leglo nekaj, podobno sramu, oko so mu pa zalile solze kesanja ...

Prišla sta v vas. Ljudje so vreli na cesto in ga izpraševali: „Kaj si storil, Šimen?“ A on jim ni odgovarjal, ampak je žalostno gledal v tla. Sramoval se je svojega dejanja pred ljudmi in čutil se je ponižanega ...

„Pustite ga, saj ni storil ničesar,“ so nagovarjali ljudje čuvaja. A ta se ni zmenil za odgovore, ampak še sunil je Šimna s krepko pestjo v hrbet, da se je siromak opotekel in padel.

Ljudje so zakričali, nevoljni nad čuvajevim početjem, le množica porednih otrok se je zasmejala in hitela za Šimnom pred grad, ki je stal koncem vasi.

V gradu pri oknu je stala mlada graščakinja in gledala ves prizor. Videla je tudi otroke, kako so se pačili Šimnu in kričali: „Tat, tat!“

Otroci so takoj opazili gospo pri oknu, in vsakemu se je zasmejala srce v nadi, da dobi orehov, hrušek in še kaj boljšega za zobe, kakor je to bilo v navadi.

Toda danes ni bil obraz grajske gospe dobrohoten kot druge čase, ko jim je metala z okna darila. — Vprašala je enega izmed dečkov, kaj jim je storil mož, da ga zmerjajo s tatom ... Deček je molčal, zakaj strogi pogled gospe ga je osramotil.

Šimna je odvedel čuvaj pred graščaka.

„Kaj ste storili?“ ga vpraša graščak.

„Streljal sem, gospod,“ odgovori Šimen žalostno.

„Kaj ste streljali?“

„Vrane, a nobene nisem zadel.“

„Vrane? Zakaj ne zajcev, medvedov ali kaj takega?“ se ponorčuje graščak.

„Ne vidim, gospod. Samo vrane vidim, ker letajo po zraku in so črne.“

„In zakaj ste streljali?“

„Lačen sem bil, gospod, in sem hotel dobiti kaj za želodec.“

Graščakov obraz je dobil milejše poteze. Gledal je Šimna, ki so mu polzele solze po velikih licih, in slabo, staro njegovo puško.

„Ali boste še kdaj streljali?“

„Nikdar več, gospod!“

V tistem trenutku je stopila v sobo gospa. Vprašala je soproga natihiem, kaj je naredil Šimen. Ko ji je ta vse povedal, je žalostno povescila glavo.

Na njenem obrazu se je bralo usmiljenje, iz njenih oči je sijala milost. Že je hotel graščak zopet izpregovoriti bolj trdo, a gospa je stopila predenj in mu v tujem jeziku nekaj govorila.

Ko je končala, vpraša Šimna: „Ob čem živite?“

„Ne vem, kako bi rekel, dobra gospa. Delati ne morem dosti, ker sem star in na eno oko slep. Kar mi dajo usmiljeni ljudje, to imam.“

Gospa dobrohotno pristavi: „Res vam je težko življenje in niste ga krivi sami. In poleg tega je čuvaj še tako grdo ravnal z vami. Od danes naprej boste hodili jest k naši družini, tja, kamor hodi čuvaj, ki dobi že še zaslužen plačilo.“

In tako se je zgodilo.

Šimen je samega veselja in hvaležnosti jokal in zahvaljeval dobro gospo.

* * *

Od takrat hodi Šimen jest v grad. Dobiva svoj delež poleg hlapcev v veliki veži in prav dobro se godi siromaku. S tem čuvajem sedita prav skupaj, in Šimen mu je takoj odpustil ono sirovost. Šimen in gozdni čuvaj sta zdaj najboljša prijatelja . . .

A ona poredna deca, ki jo je videla gospa, da je kričala za Šimnom, se nekako ogiblje gradu. Boji se strogih in svarilnih pogledov grajske gospe.

Le redkokdaj dobi kdo še kako jabolko ali drugo darilce, in vsakega obhaja v takem trenutku neprijeten občutek . . . Spomni se, da je z nelepim ravnanjem užalil dobro in plemenito srce.

